

Bruno CRAPS

Directeur Toemeka

Zondag trekken we met z'n allen naar de stembus. Maar weet u nog waarover het gaat in de politiek? Bruno CRAPS zet zich vanuit christelijke overtuiging in voor Toemeka, Beweging voor een Verstaanbare Samenleving. Mensen kunnen zich maar betrokken voelen, als ze de nodige basisinformatie krijgen en bereid zijn om rekening te houden met elkaar. Daarvoor is een mentaliteitswijziging nodig.

'We denken teveel in doelgroepen en zien niet meer wat ons bindt'

Lieve WOUTERS

„Ik haak af, het is me te ingewikkeld.” Hoe vaak hoor je dat niet? Maar toch is politiek ieders bekommerning. Het gaat over ons samenleven met elkaar. Als directeur van Toemeka probeert Bruno CRAPS dat voor iedereen begrijpelijk te maken. Niet alleen door kennis bij te brengen over partijen en programma's, maar vooral door mensen elkaar te laten ontmoeten.

– *Het woord 'compromis' heeft voor u geen negatieve bijklank?*

Onze samenleving bestaat uit allemaal verschillende mensen en groepen. Niet alleen zijn er de verschillende talen en culturen, er is ook het onderscheid in leeftijd, geslacht, lichamelijke en geestelijke mogelijkheden en sociale status. Om maar enkele verschillen te noemen. Die verscheidenheid organiseren is geen makkie.

Om de politiek te begrijpen, moet je allereerst inzien dat het noodzakelijk is om met elkaar in gesprek te treden. Het sluiten van een compromis is met andere woorden

helemaal geen teken van zwakte. Al die verschillende mensen en groepen hebben immers ook een gemeenschappelijk belang. De politiek moet op zoek gaan naar wat mensen bindt en de samenleving in haar geheel beter maakt.

We moeten mensen leren om kritisch te kijken naar het hele politieke bedrijf, maar wantrouwen is een brug te ver. Waar mensen afhaken, sterft immers de democratie.

– *Helpen verkiezingsshows op televisie om dit aspect van de politiek beter te begrijpen?*

Als wij met Toemeka een verkiezingsdebat organiseren, dan verloopt dat alleszins heel anders. De belangrijkste vereiste om zo'n debat echt verstaanbaar te maken, is tijd. Je moet genoeg tijd uittrekken om standpunten helder te verwoorden en te beargumenteren. Het grootste probleem van een tv-programma als *Vlaanderen 09* is dat alles zo snel moet gaan. Kopstukken worden rond de tafel gezet en al na twee zinnen afgebroken. Zo ben je wel laagdrempelig, eenvoudig en creatief bezig, maar inhoudelijk word je niet wijzer van die aaneenrijging van oneliners.

Het is ook jammer dat de kijker door zo'n concept de indruk krijgt dat je in de politiek vooral luid moet kunnen roepen. Poli-

tiek is natuurlijk een belangenstrijd, maar de bereidheid om rekening te houden met anderen, is wel fundamenteel. Democratie is er niet vanzelf. Iedereen moet kunnen beschikken over de nodige basiskennis en verder kunnen kijken dan de feiten van de dag. Vervolgens moet je bereid zijn naar anderen te luisteren.

– *De grens tussen verstaanbare taal en demagogie kan gevaarlijk dun worden...*

Sommigen vereenvoudigen niet alleen hun taal, maar stellen bovendien de werkelijkheid simpeler voor dan ze is. Bij het samenstellen van educatief materiaal maakt Toemeka wel dertig versies alvorens teksten in hun definitieve vorm verschijnen. Ze worden nagelezen door experts op het gebied van taal én inhoud. Die doen dat allemaal op vrijwillige basis. Dankzij mensen als Frieda Van Wijck, Ben Crabbé en Siegfried Bracke konden we onder meer een mooie cd-rom samenstellen die goed gebruikt wordt in het onderwijs, door vormingsinstellingen, gemeentediensten...

– *Op welke doelgroep richt Toemeka zich?*

Oorspronkelijk was Toemeka een vormingscentrum voor volwassenen met een mentale handicap. Via het vormingswerk

wilden we hen zelfstandiger maken en beter doen deelnemen aan de samenleving. Ook buitenstaanders bleken belangstelling te hebben voor ons materiaal, maar ze konden zich niet aangesproken voelen. Dat bracht mij tot het inzicht dat mensen niet zozeer verschillen van elkaar door handicap of afkomst, maar dat het de sociale kloof is die hen uit elkaar drijft.

„Verkiezingsdebatten op tv zijn wel laagdrempelig, maar inhoudelijk word je niet wijzer van die aaneenrijging van oneliners”

Op de duur vond ik die doelgroepenbenadering te beperkend. In 2005 werd Toemeka daarom omgebogen tot Beweging voor een Verstaanbare Samenleving. Om het samenleven in verscheidenheid te bevorderen. Momenteel werken we vooral op het domein van politiek, maar in de toekomst willen we ook de culturele en de zorgsector dichter bij de mensen brengen. Zo maakten we al een gids voor het Antwerpse Rubenshuis.

Doordat onze samenleving bijna uitsluitend focust op doelgroepen, werkt ze uitsluiting in de hand. Je krijgt een mentaliteit van 'soort zoekt soort'. Waar ontmoeten mensen zonder en met handicap, mensen van verschillende culturen en sociale standen elkaar nog zonder dat het verschillend-zijn als thema aanwezig is? Waar ontmoeten ze elkaar spontaan en leren ze rekening houden met elkaar? Hun bijzonderheden worden binnen hun groep uitgeroepen tot wezenlijke kenmerken. Ondertussen vertroebelt het zicht op wat echt essentieel is en mensen over alle doelgroepen heen met elkaar verbindt. En waar gaat het uiteindelijk om bij iedere mens? Iedereen wil erbij horen, zich gewaardeerd voelen en kunnen ontwikkelen.

– *Een christelijk wereldbeeld.*

Onze beweging draagt geen christelijke stempel, maar voor mij heeft mijn inzet voor een verstaanbare samenleving wel degelijk te maken met mijn geloofsovertuiging. Mijn gelovig-zijn vertrekt precies vanuit de ontmoeting met mensen, vanuit een weten – geen mathematisch weten, maar een diepe overtuiging – dat vriendschap tussen mensen, hoe verschillend ze ook zijn, mogelijk is. Je wordt meer mens, niet door je te onderscheiden van de ander, maar door je het diep menselijke meer eigen te maken. En daarin kunnen wij allen elkaar vinden.

Bruno Craps: 'Politiek is zoektocht naar eenheid in verscheidenheid.' © Hugo Maris